

Itok téves feltevéseknek bi-
rultak és a játékosok önzet-
elkesedése és a magyar fiuk
„lemanlike“ viselkedése oly-
kében fölényesnek bizo-
t a játéktéren, hogy a bírő
leő angol játékos, aki dur-
és gorombán lépett fel a ma-

gyar játékosokkal szemben, a-
zonnal kiállította a játékból.
Ha a játékosok lelkes igyeke-
zetét, a baljósokat, irigykedés
és nemtörődömség nem fogja el-
csüggeszteni, akkor joggal re-
mélnélhetjük, hogy a magyarok
nem lesznek az utolsók között

a helyezében, bár a kis-
számu magyarság csak marok-
nyi játékosal rendelkezik, míg
az ellenségek ezek és ezek
közül válogathatják ki a legjobb-
jaikat.

KATÉ.

csak arra kötelezi magát, hogy
az ötödik évi termés behordása
után kezd meg a terület ár-
nak törlesztését. Ezt az árt ak-
kor állapítják meg, amikor a
földmérés bizottság majd hozzá-
ja kiszáll. Kikötik, hogy ameny-
nyben az új farmer a területét
nem műveli intenzív módon, a
társaság minden ellenszolgálat-
tás nélkül visszaveheti tőle a te-
rületet és mindent, amit adott,
illetve kölcsönzött neki.

MILYEN A BRAZILIA

„HOMESTEAD“

A szegény magyar, akit elva-
kított és elkápráztatott a bank
palotájának valóban káprázatos
fénye és pompája és az ígérlet,
hogy nemsokára neki is hason-
ló palotája lehet majd, felül a
vonatra és utazik négy-öt napig
míg odaér a területéhez. Ott a-
zután elbámul. Kapott száz hek-
tár irtdatlan, össze-vissza guban
colódott őserdőt, melyből egy-
alatt két holdat is nehéz kilirta-
ni. Az erdő tele van sohasem lá-
tott vadakkal és kigyókkal. No,
gyerünk neki. A rendszerint né-
gyes-ötös csoportba szedett te-
lepitvényesek nekiállnak irtani.
A tűz alig elégeti a fákat, oly-
kemények. Néha előkerül egy-
egy haszontalan indio is, aki el-
lopja a szerszámokat. Ha pénzt
sejtene az estancian, egy-ke-
tőre ott terem néhány peon (haj-
csár) és Isten ments, szembe-
szállni ezekkel a szinte akadé-
mikusan kiképzett utonállók-
kal.

De ha minden réndben is
megy, a harmadik napon arra
ébred a mi emberünk, hogy el-
fogyott az ennilalója. Ezt már
nem ad a társaság. Elég élel-
met ad a vadon, — ezzel őrítik el
a dolog legkellemetlenebb ré-
szét, ami nekünk magyaroknak
éppen nem másdrangu kérdés,
mert szeretünk sokat és jól en-
ni ...

Divatba jön a mandikallszt,
amit ott helyben lehet gyártani.
de eleinte ehetetlennek tetszik,
a farinhapép, a vadkáv, ami e-
leinte valóságos gyomormérge-
zést okoz, de később nagyon kel-
lemes és megszokott itallá vá-
lik, a csigák (crevette), az ehe-
tő gyíkok és papagályhus, ami
a brazil erdőkben a leggyako-

Keletkanadában
a legjobb, legőstosabb
és leggyorsabb pénzüi
déai iroda.
Pénzküldésekért teljes felelősséget vállalok.
HAZAK, FARMOK STB., ADAS-VETELET INTÉZTÉSSE VELEM
Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:
LOUIS SZABO
BOX 244 515 SOUTH Main Str. Welland, Ont.
A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS“ magyar megbízottja.

lete feláldozásával sem tudta megmenteni öccsét

ABOKRA SZAGGATTA A KÉT TESTVÉRT A VONAT —
KETTŐS SZERENCSETLENSÉG TABEREN. —

aberről (Alta) jelenti a Ka-
Magyar Ujság tudósítója
főbb borzalmas szerencsét-
éget, melynek két halálos
zata van:
ber, Alta, junius 2. — Tu-
n, hogy itt a mult szomba-
este nagy szerencsétlenség
ent. Két testvér, lipetomegyei
ku, de magyarul beszélő
társunk közül az egyiknek
t a vasuton át akart men-

ni, a lába beleszorult abba a fá-
ba, ami az állatok részére van
odacsínálva, hogy be ne men-
jenek a vasutra. Közben jött a
tehovonat és a szerencsétlen
embert elütötte. A bátyja az utol-
só pillanatban utánkapott, a-
mire ő is a kerekek alá került.
Mindketten azonnal szörnyet-
haltak, de a fiatalabbikat, aki-
nek a lába beszorult, azt úgy se-
perték össze.

Hétfőn temették el őket.
A legrosszabb az esetben az,
hogy a fiatalabbiknak egy pár
nap mulva itt lesz a családja. A
fiatalabbik neve: Andy Slacka,
az idősebbiknek: Mike Slacka.
Az utóbbinak itt van a felesége
és egy fia.
Felelősség nem terhel senkit,
mert ők voltak a vigyázatlanok.
KLUCSARITS JANOS

OGYAN ÉLNEK A BRAZILIAI MAGYAROK?

amerikába szakadt véreink
ról számol be az alábbi szí-
erdekes, de igen elszomorít-
dósítás Farkas István tollá-
ában meg lehet állapíta-
gy azok a magyarok, akik
llába vándoroltak ki, majd
kivétel nélkül irtózatosan
dtak. Nem mentek semmi-
t hagyták a pénzüket és ha-
ték, a legrövidebb időn be-
szállingóztak innen. Né-
szörványos esetet tudok
an, hogy a bevándorlott
ességes életet tudott bizto-
magának, de ez talán
egy százeleket tesz ki; a
kilencszázkilenc a nyomor-
arát m:ttatta meg.
zen annyit, de annyit aka-
van az érvényesülésnek
lláiban, hogy ezeket mind
állni majdnem lehetetlen-
Elsősorban ennek az or-
tak csupán a keleti, a ten-
melletti, keskeny sávján

éphet meg a magyar, a belső or-
szágrészek klímáját a hőség és
a sárgaláz miatt, de meg a kü-
lönösen alakult állat- és nö-
vényvilág miatt sem bírja ki.
Igen, de az a keskeny sáv már
annyira tele van emberrel, hogy
egymás hátán nyüzögnek a
Föld minden részéből idesereg-
lett bevándorlók. Ennyi népet
nem bír meg a tengermelléki vá-
rosok tömege. Maga a nyelv is
annyira szokatlan a magyar
szájának, hogy évek kellene, a
míg megtanulja a legszüksége-
sebbet, addig pedig a száj tulaj-
donosa bátran éhenhalhat ab-
ban az országban, ahol a mező-
kőn tízezerszámra szaladgál a
gazdátlan szarvasmarha ... Na
gyon természetes, hogy szelle-
mi téren teljesen lehetetlen az
elhelyezkedés, annál is inkább,
mert a brazil, ha csak teheti,
egyáltalán nem dolgozik fizikal-
munkát, hanem beül a hűvös
irodába és ott gazdagszik meg.

míg a farmjain vérel izzad né-
hány milreisért a rabszolgasors-
ba jutott külföldi.

Gyárak vagy iparvállalatok
pedig nagyon ritkán alkalmaz-
nak magyarokat, mert, sajnos,
de valóság, nagyon sokan van-
nak közöttük a teljesen használ-
hatatlan, mindenesetre nem a
munkavállalás miatt kívándor-
ló elemek. A gyárak tele van-
nak németekkel és angolokkal.

Marad tehát egy, amiről rend-
szerint nyagokat és meréseket
álmindnak a kivándorolni készü-
lő magyarok. És ez a földmün-
ka. A kivándorlók gondolkóza-
sa közismert. Szeretik jó nagy
darab vad földet, ahol talán em-
ber sem járt, szerzik szerszá-
mot is hozzá, egy-két lovat és
kiltrom az erdő, szántók, vetek-
aratok és élek, mint a többi gaz-
da. Ez eddig réndben volna. De
most azután kiköt a mi magya-
runk Brazília ígérteföldjén és je-
lentkezik a földet árusító bank-
nál. Eláll a szemé-szája, mikor
elérje terítik a gyönyörű jövőt.
Adnak neki „teljesen ingyen“ a
kár száz hektárnyi területet is,
közel a városhoz, kap szerszá-
mot, marhákat, lovat ingyen.

föld szűkítte, az maradjon
a földnél. Lám, Dell And-
visszakönyörögte magát
höz, pedig száraz kenyér
béré. Hiszen sok Dell And-
an a magyarba.
Ez igaz sógor és én mon-
hogy szomorú had ez na-
...

ték és gondolatuk csak akkor
ölelkezett össze, amikor Dell
András személyénél állapodtak
meg.
— Most jut eszembe — szó-
lalt meg András gazda — Dell
András is olyan ügyes volt, a-
kárcsak a Feri gyerek. Még kö-
lyök korában olyan lakatot szer-
kesztett, amelyet csak ő tudott
kinyitni.
— Igaz ... És látja, mire ju-
tott sógor. Nem igaz, hogy aki
a földből nőtt ki az a földhöz ra-
gaszkodik! Hiszen, ha a mező-
zön körül tekintünk látjuk,
hogy a látóhatár végén az ég
összeölelkezik a földdel. És aki
a látóhatár végén született az
égbe nő, eget kér, és eget kel-
adni. De ... ez a gazda sorsa
amíg élünk az életünk keserve-
oktalan, buta és igazságtalan s
ahogy a földből kiszakadunk u-
gyanugy a földbe fulladunk,
minden cél és értelem nélkül.
Tetejébe még egymás kárát ke-
ressük.
— Igaz, egymásnak a vére
kellene ... István gazdára
célozgatva — gyilkol a juss ...
Gyűjt is ...
István gazda visszavágott:
— A kapzsiság is gyilkol!
Felpattantak és szikrázó szem-
mekkel néztek egymásra. Most,
hogy a méztelen igazságot vág-
ták egymás szeme közé, úgy é-
rezték, hogy halálos ellenségek
lettek.
— Öregapám! — rohant le a
gyerek a lépcsőkön — nézze
csak meg: lerajzoltam az öreg-
anyámat.
És boldog öremmel lobogtat-
ta a papírlapot.

István gazda lecsendesülve
fordult a gyerekekhez.
— Mutasd csak lelkem.
Álmélkodva nézte a rajzot,
majd András gazdának nyuj-
totta át.
— No nézze meg sógor!
András gazda kezébe vette a
rajzot és elismerően bólongat-
totta.
— Igyál lelkem egy korty bo-
rocskát! — Ellérezkenyülve meg-
csókolta az unokáját.
— Majd, ha nagy leszek, ak-
kor igazi rajzot fogok rajzolni.
Festékből. Igaz-e öregapám?
— Igy lesz lelkem. Na, most
nenj és rajzolj tovább.
A gyerek fürgén futott fel a
szinelépcsőn.
Csend. Ittak.
— A Feri gyerek ... a Feri
gyerek ... és Dell András ...
— sóhajtott, István gazda —
Hát ... igaza van a tanító ur-
nak ... van kincs bennünk ...
van ... van ... Mennyi kincs!
... De mennyi! ... Gyémánt,
csak csiszolni kellene, és — el-
vész a gazba. Hát ... Miért kell
ennek így lennie?
— Miért?
— No sógor, ígyünk, hadd
kopjon.
Ittak.
— Sógor!
— Sógor!
— Igaza van: gyilkol a juss.
— A kapzsiság is gyilkol.
— Egymás vére kellene ...
— Egymás kárát keressük s
nem gondolunk arra, hogy ön-
magunknak ássuk meg a sirt.
— Mi lesz velünk?
— Mit kellene tenni?

— Ki itt a bűnös? Ki itt a bü-
nös? ...
Csend. Az égre dobott kérdé-
sekre nem jött válasz, s míg a
feleletadással gyötörték magu-
kat, megvonaglott a szívkük.
— Fullad a szent magyar erő
és ahogyan soványodik, pusztul
egy nő a temetőnk ...
— A ... — magyar temető.
— Ez a magyar átok ...
— Nem! Nem igaz! Az ezer
éves létünk jogosít arra, hogy to-
vább éljünk.
— Ezt szépen mondotta só-
gor, de hamis. Hiszen ezer év
óta folytonosan pusztul a fa-
junk ... Majthény ... Mohács
... Villágos ... Trianon ... Hej
... Árpád apánk ... Árpád a-
pánk ...
— No, töltsön sógor és da-
lójunk. A bor — ha magyar em-
ber issza — bizonyos foknál
megkívánja a nótát.
— Hát daloljunk sógor ...
Most különösképpen kell a nóta
— Az. Meg a bor is kell.
— Akkor előbb ígyünk egyet
Köccintottak és ittak.
— Sógor ...
— Só ... gor ...
— Temetés lesz ...
— Az ...
— ... Jó volna hinni ...
— Mibe?
— Talán ... egy ... egy ...
csudába! ...
Részegen borultak a vérsze-
gény hordóra és kicsordult a
könyvük.

ribb, de nem éppen a legjobb e-
kitőt sem sikerült agyonütni.
ledel. Kezdődik a moszkítókkal
Néha meglátogatja őket a pam-
vivott harc, a végnélküli vaka-
pero-vihar is, mely elviszi a fe-
rórdzás és önpofozás, melynek
jük fölül a házat vagy kunyhót,
folyamán még talán egyetlen de
okvetlenül meghozza a sás-
arokra szállt bogarat vagy mosz-
kajarást is.

BORZASZTÓ CSALÓDÁSON MENTEK KERESZTÜL TESTVÉREINK

Igy megy ez hosszú hónapokon
át és aki el nem pusztul a hallat-
lan fáradaim következtében,
azt elpusztítja maga a — bank.
Jön a földmérés bizottság, mely
irtózatossá tesz az állapotot
meg a terület és egyebek árát
és ha elegendő mennyiségű er-
dőt irtott ki a magyar, megállá-
pitja azt is, hogy nem megfele-
lő módon kezelte a területét. Ke-
gyelemből azonban még egy-
évi hagyják kinlódni, hadd irtsa
az erdőt baromi erővel és vég-
eredményben a következő eszt-
endőben veszik ki a kezéből az
egész dolgot. Eredmény: a bank
minden ellenszolgálatát nélkül
kiltartott jókora területet in-
gyes és ez a föld már drágáb-
ban lesz eladható, készpénzért
persze, és csakis brazilinak.

Es ez a rettenetes hely azok
nak a szerencsétlen magyarok-
nak a gyülekezőhelye, akik
pénz nélkül hajóztak ki ide, a-
vagy, akiket már megszabadít-
ott a pénzüktől Sao Paulo éj-
szakai élete. Itt lehet néhány
reis-ért éjszakai szállást kapni,
itt lehet heti egy milreis-ért ét-
kezni. A lakás: dűledező házak
belső falait kivették és a hatal-
mas, istállószerű termekben
száz és száz papircsot csinál-
tak négy-öt sorban egymás fö-
lé. Az ilyen „házat“ — nagyon
jellemzően — rancho malo-nak
hívják, ami magyarul annyit je-
lent: szegény ember kunyhója.
Hogy az ilyen rancho malo min-
dig tömve van, az csak termé-
szetes és hogy a lakóinak hat-
van percentsé magyar, olasz és
lengyel kivándorló, a többi pe-
dig spanyol csavargó, betörő,
gyilkos, ez is szinte természe-
tes. Mert máshol nem hálnak a
pénznélküli ember; a városból
kikergetik, ha nincs cavallero-
nak, urnak öltözve.

A mi magyarunk, az álmodó-
zó, kincsek után szaladgáló, en-
ri akaró, elmehe, ahova akar.
Fordulhat, ahova akar, meghal-
gatják, megvizsgáltják, de nem
adnak neki semmit. Mehet kol-
dulni a rancho malóba. Istenem,
mennyi honfitársunk tapossa vé-
gig ezt a keserves utat és há-
nyan semmisülnek meg ott a va-
donban, ahova meggondolatla-
nul kivetődtek!

Hogy éjszakánként, mikor o-
dakünn is dögeletes a meleg és
egészségtelen a levegő, a ran-
cho malo-ban, ahol száz és száz
ember alszik mozdatlanul,
vagy berugva, — hogy ott mi-
lyenek az egészségi állapotok,
azt el lehet képzelni. A terem
közepén füstölő tűzhelyen e-
gész éjszaka főzik a matét, bra-
zil teát és rendszerint ez a tea
az ebédje és vacsorája a teljes-
lezüllött tömegnek, hacsak nap-
közben illegális uton hozzá nem
jut valami szilárdabb összetéte-
lű eledelhez. A maté-főzés azu-
tán még elviselhetlenebbé te-
szi a házbán a levegőt és dacá-
ra annak, hogy ablakról szó se
lehet (hiszen azt régen ellopták
vagy eladták a rancho tulajdo-
nosai) — mégis visszahökken
a látogató a terem irtózatosan
füledt, vastag és büzös levegő-
jétől. Hiszen maga az ucca sem
szélesebb három-négy lépésnél,
honnán jöhetne hát ide be va-
lami hűvösebb fuvallat?

A NYOMOR IGAZI ARCA

Horváth József, vagy ahogy
ő írja: José Horvat, aki három
éve van itt és csak három évi
testi munkával jutott el addig,
hogy megnyithatta Magyar Iro-
dáját, — kalauzolt el abba a ne-
gyedbe, ahova sem a magyar
konzul, sem egyéb, Magyaror-
szággal összeköttetésben álló
hatóságok nem juthatnak el. Ez
a negyed Sao Paulonak a San
Justo-uccától délre fekvő része.
csupa szűk, sötét, büzös ucca,
ahol a város söpredéke lakik.
Ez a negyed a városnak legré-
gibb része, mely megőrizte mind-
máig annak az ötven év előtti
időnek nimbuszát, amikor a sár-
galázás, összetömött, veszedel-
mes uccák népe alapítani kezd-
te a nagyvárost. Amint a halál
keze állandóan ott lebegett az
akkori fal fölött, úgy ma is vál-
tozatlanul megmaradt abszolút
urnak a kaszás ember a Justo
alatt.

PENGÖJET, DOLLARJAT KÖRDJE
A „PANNONIA UTJÁN“
296½ Main Str. WINNIPEG, MAN.

**Ki tudjuk hozatni barátait és rokonait
Kanadába**
A bevándorlási rendelkezések megváltoztak, azokra, kik
farmon lesznek elhelyezve.
A legnagyobb hajóink járnak Montrealba, a legnagyobbak az egész
világon. Kanada és Európa között 60 év óta van közvetlen
összeköttetésünk.
Irodánk Európa minden fontosabb városában, alkalmazottaink beszé-
lik anyanyelvét.
Átutalást pénzt amerikai dollárokból fizetünk ki, otthonához legközelebb
első postahivatalok útján.
Bővebb felvilágosításul levélben vagy személyesen készséggel rendel-
kezésre áll minden ügynökünk.
LUKÁCS SANDOR
Magyar osztály.
Canada Bldg. SASKATOON, Sask.
vagy az alatt felsorolt
irodák bármelyike
224 Portage Ave., WINNIPEG, Man.—Land Bldg., CALGARY, Alta.
10275-101 Str., EDMONTON, Alta.—35 King St. E., Toronto, Ont.
McGill Building, MONTREAL, Que.
RED STAR LINE
WHITE STAR LINE CANADIAN SERVICE